Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

INTERPELLATION
2020-02-11

Interpellation av Talla Alkurdi (S) om huruvida statens välfärdsmiljarder används för att stoppa vårdkrisen

De senaste månaderna har det återigen gjorts tydligt att vi har en vårdkris i Region Stockholm. Vårdpersonal på sjukhusen har inom sjukvårdsuppropet samlat in över 300 vittnesmål som visar på hur patientsäkerheten brister till följd av personal- och vårdplatsbrist. Vittnesmålen handlar till exempel om patienter med allvarliga tillstånd som får vänta i timmar på vård och om patienter som måste skrivas ut snabbare än vad som anses vara patientsäkert. Samtidigt som personalbrist skapar en kaotisk situation på sjukhusen har det aviserats massvarsel på 1 350 tjänster och flera sjukhus har infört anställningsstopp.

Mot denna bakgrund skulle man tänka sig att de extramiljarder till välfärden som kommer i vårändringsbudgeten skulle gå till att lösa den akuta situationen inom vården. Dels handlar detta om de 5 välfärdsmiljarder som aviserats av regeringen och dess samarbetspartier, varav 1,5 miljarder väntas gå till regionerna. Dels handlar det om de 2,5 miljarder som föreslagits i ett utskottsinitiativ från V, M och KD. I en intervju i Dagens Medicin med finansregionrådet Irene Svenonius framgår det däremot att det moderatledda styret vill att de statliga pengarna ska gå till den specialiserade vården utanför sjukhusen, alltså i huvudsak till vårdvalen[1].

Fackliga företrädare har ställt tydliga krav på att de ansvariga politikerna måste satsa på vården för de svårast sjuka. Detta gäller dels patienterna på länets akutsjukhus men även på vårdcentralerna. Socialdemokraterna delar denna bild och menar att de extra välfärdsmiljarderna måste gå till sjukhusen och vårdcentralerna som idag är mycket underfinansierade. För Region Stockholms del kan de fem välfärdsmiljarderna väntas innebära ett tillskott på omkring 345 miljoner enligt gällande fördelningsnyckel. Det är pengar som skulle kunna göra stor skillnad för att stoppa varslen på sjukhusen och anställa fler på vårdcentralerna. Utöver dessa resurser ger regeringen Region Stockholm ytterligare 330 miljoner kronor i år som ska gå till en utbyggd primärvård.

Samtidigt som vårdcentralerna och akutsjukhusen i år endast ges en

[1] https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2020/01/21/extrapengar-gar-inte-till-stockholmssjukhusen/

uppräkning på 1,5 procent, har de privata vårdvalsmarknaderna under lång tid haft en ohållbar kostnadsutveckling. Bara under 2018 ökade kostnaderna för vårdvalen med 6,4 procent enligt hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Enligt Socialdemokraternas beräkningar kostade vårdvalen drygt 2 miljarder mer under detta år än om de följt kostnadsutvecklingen i den övriga hälso- och sjukvården.

Att den moderatledda majoriteten trots den akuta situationen på länets sjukhus och vårdcentraler planerar tillföra statens välfärdsmiljarder till de specialiserade vårdvalsmarknaderna är mycket anmärkningsvärt. I ett läge när vården i Region Stockholm kan beskrivas som krisartad måste vi prioritera vårdens resurser till de svårast sjuka och se till att pengarna används där de gör mest nytta.

Mot bakgrund av ovanstående ställer vi följande frågor till ansvarigt regionråd

- Kommer du se till så att extratillskottet till vården i Region Stockholm går till att stoppa de aviserade massvarslen på länets sjukhus?

- Kommer du se till så att extratillskottet till vården i Region Stockholm går till de mycket ansträngda och underfinansierade vårdcentralerna?

- Hur stor andel av Region Stockholms extratillskott kommer gå till de specialiserade vårdvalen? Vad kommer resterande resurser gå till?

- Mot bakgrund av vårdvalens kostnadsutveckling, anser du att det är rimligt att extratillskottet till Region Stockholm går till de specialiserade vårdvalen istället för till de svårast sjuka på vårdcentralerna och sjukhusen?

- Hur används de 330 miljoner kronor som regeringen ger Region Stockholm under 2020 i syfte att bygga ut primärvården?

Talla Alkurdi (S)

Region Stockholm

INTERPELLATIONSSVAR

Hälso- och sjukvårdsregionråd

Anna Starbrink (L) 2020-03-24 RS 2020-0159

Svar på interpellation 2020:5 av Talla Alkurdi om huruvida statens välfärdsmiljarder används för att stoppa vårdkrisen

Talla Alkurdi (S) har ställt följande frågor till mig om statens välfärdsmiljarder:

- Kommer du se till att extratillskottet till vården i Region Stockholm går till att stoppa de aviserade massvarslen på länets sjukhus?
- Kommer du se till så att extratillskottet till vården i Region Stockholm går till de mycket ansträngda och underfinansierade vårdcentralerna?
- Hur stor andel av Region Stockholms extratillskott kommer gå till de specialiserade vårdvalen? Vad kommer resterande resurser gå till?
- Mot bakgrund av vårdvalens kostnadsutveckling, anser du att det är rimligt att extratillskottet till Region Stockholm går till de specialiserade vårdvalen istället för till de svårast sjuka på vårdcentralerna och sjukhusen?
- Hur används de 330 miljoner kronor som regeringen ger Region Stockholm under 2020 i syfte att bygga ut primärvården?

Som svar vill jag anföra följande:

Staten tillskjuter kommuner och regioner 7,5 mdkr för 2020, med en fördelning om 5,25 miljarder kronor till kommunerna och 2,25 miljarder kronor till regionerna. Av dessa erhåller Stockholm, som har 23 % av Sveriges befolkning, 518 miljoner kronor.

Det är ett välkommet tillskott till regionen, men ska ses i ljuset av att staten nyligen beslutat införa en ny kostnadsutjämning som slår hårt mot Region Stockholm.

De medel som nu tillförs regionen fördelas i första hand ut till HSN. Från och med 2020 har dock HSN fått en reducerad uppräkning av budgeten i huvudsak till följd av statens beslut om förändrad kommunalekonomisk utjämning, men också till följd av de befarat minskade skatteintäkterna. Sänkningen från utrymmet 4,4 procent 2019 till 2,6 procent 2020 motsvarar cirka 1 100 miljoner kronor. Ett tillskott till HSN med de extra välfärdsmiljonerna från riksdagen möjliggör därmed att ytterligare besparingsåtgärder från beställaren kan bromsas och undvikas. Resurser som tillfaller hälso- och sjukvårdsnämnden kommer att prioriteras där de behövs som mest.

De resurser som tillförs i syfte att bygga ut primärvården ska stödja omställningen mot en nära vård och används självklart till detta. Ett flertal av dessa insatser och åtgärder finns inom ramen för primärvårdsstrategin och det beslut som HSN fattade i januari om genomförandeplan. De 330 miljonerna ska enligt den överenskommelse som är beslutat om av Sveriges regioner och kommuner, SKR, gå till; Stöd till omställningsarbetet, Stöd till att förbättra och utveckla tillgängligheten i

primärvården, Stöd till relationsskapande och ökad kontinuitet i vården samt till Personcentrerad hälso- och sjukvård. Regionen kommer att följa kraven i den beslutade överenskommelsen mellan SKR och staten.

Jag är glad att staten nu skjuter till lite mer medel som minskar behoven av ytterligare besparingar för Region Stockholm. Detta är ett viktigt steg i rätt riktning. Vi i regionerna och staten måste tillsammans ta ansvar för att ge vården rätt förutsättningar – att både tillvarata de medicinska framstegens möjligheter, och möta de ökande vårdbehoven hos en åldrande befolkning. Den nya situationen med en pågående pandemi kommer självklart att påverka samhällsekonomin och även Regions Stockholm, och konsekvenserna av detta behöver vi analysera noga.

Sjukhusen har en kostnadsutveckling som varit alldeles för hög samtidigt som det är ett tufft läge, men att gripa in och överpröva de bedömningar som sjukhusledningarna gjort tror jag vore fel. Vi har precis tecknat ett nytt avtal med våra akutsjukhus och det avtalet ligger fast. Samtidigt kan jag konstatera att de varsel som tidigare lagts inte kommer att behöva verkställas enligt sjukhusens tidigare bedömning. Det är förstås välkommet att sjukhusen kunnat ge det beskedet.

Omställningen som vi nu gör i Region Stockholm handlar om en vård som är närmre patienterna i vardagen, genom utbyggnad av bland annat primärvården. Detta innebär inte att alla kommer kunna vårdas där – de allra svårast sjuka kommer fortsatt få vård på våra akutsjukhus, och i geriatriken – äldresjukvården – som vi bygger ut kraftigt. Utbyggnaden av fler närakuter handlar om att sjukhusen ska kunna fokusera på de svårast sjuka, därför är det bra om de som inte har så stora vårdbehov kan få hjälp där istället.

Vi måste bygga en hållbar sjukvård som möter invånarnas behov i ett läge när vårdbehoven ökar mer än resurserna. Därför är jag angelägen om att göra den omställning som behövs, med bland annat en starkare primärvård, en sammanhållen vård för äldre och en väl fungerande akutsjukvård.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Anna Starbrink